

VINYES PER CALOR: UN PAS CAP A LA DEMOCRATITZACIÓ DE LA PRODUCCIÓ ENERGÈTICA

L'Ajuntament de Vilafranca del Penedès ha cregut que cal que tot un territori, com és la D.O. Penedès, aprofiti les vergues dels ceps per produir energia tèrmica (alhora que s'evita l'emissió de CO2 directa amb la seva crema a les vinyes o de l'energia fòssil que s'utilitza actualment als cellers), d'una manera, a més, que sigui generalitzable per altres zones de l'Europa vitícola que, encara que sembli estrany, no han fet processos de territori en aquest tema de les vinyes (com sí que han fet amb els boscos).

Per tirar endavant aquest objectiu, l'Ajuntament s'ha associat amb tres actors socials que són claus en el procés: la cooperativa COVIDES, que aglutina a un bon nombre de viticultors de la zona i que ha de ser la principal proveïdora de matèria primera, sense ser excloent; la cooperativa NOU VERD, que ja ha experimentat en el tema, i que ha de ser qui faci les tasques de la preposa, així com de la preparació de la biomassa i el transport a lloc de consum; i finalment el Clúster INNOVI, que és una altra manera de practicar l'economia social, ja que és on s'han unit la majoria d'elaboradors capdavaners de la D.O. per promocionar la innovació en els processos del sector. Per tant són tres socis de marcat caràcter social i que estan compromesos en la lluita contra el canvi climàtic i la reducció del CO2.

El paper de l'Ajuntament de Vilafranca en aquest grup és el de donar seguretat a tota la cadena ja que un organisme públic garanteix que es compliran les condicions pactades i no hi hauran sorpreses sobrevingudes en un món, com és el de l'energia, tant sotmès a vaivens actualment. I per donar-hi més seguretat, l'Ajuntament de Vilafranca hi posa com a agent que ha d'acabar lligant totes les operacions, a l'Empresa Municipal d'Aigües de Vilafranca, que ja ha modificat els estatuts per que es pugui dedicar també a l'energia tèrmica i distribuir-ne, com ja fa amb l'aigua, a diverses poblacions i com ja fan les empreses municipals d'energia al centre d'Europa.

L'Ajuntament de Vilafranca, a més de promocionar el consum de la biomassa provinent de la vinya als cellers del territori, posarà en marxa també un Districte de Calor a la vila, dins el programa LIFE aprovat aquest any, que donarà energia tèrmica a diversos equipaments públics de la vila, a un celler que està dins el casc urbà i, si és possible, a un bloc d'habitatges públics de lloguer. Tot plegat per predicar amb l'exemple i estimular al sector a que utilitzi al màxim el seus propis subproductes per produir energia, pensant que si no n'hi ha prou amb les vergues, també es pot utilitzar la brisa, un cop se'n ha tret l'alcohol, que té tanta potència calorífica com el conjunt de vergues de cada cep. És en aquest sentit que diem que el projecte de "Vinyes per Energia" és la nostra manera al Penedès, de treballar per la democratització en la producció d'energia, avui en mans de grans corporacions i d'interessos internacionals que fan de l'energia una arma per aprofitar-se de l'economia en comptes de ser-ne un suport; i és per això que cal democratitzar el seu funcionament amb l'economia social.

Aquest pas endavant en el món del vi, que haurà d'obrir noves perspectives al sector, és possible per que hi ha una estructura social organitzada que en part ja ve de lluny, com les cooperatives de pagesos i altra és més recent, com el clúster d'empreses del vi o les cooperatives d'inserció social, però que tot junt ha de permetre donar el tomb al tractament dels temes energètics en aquest sector i a l'agricultura en general, ja que tot el sector agroalimentari té molt camp per córrer encara en l'adaptació de les seves estructures de consum energètic a noves maneres més autosuficients de producció i ús de l'energia que no depengui ni de les grans corporacions de producció energètica ni de la bona o mala voluntat del govern de torn per subvencionar determinat tipus de producció energètica.

I tot aquest esforç no vindrà de dalt a baix (doncs hem de tenir clar que no interessa a qui està al capdamunt del control de l'energia) sinó que s'ha d'engegar i conduir des de baix, des de cada territori en concret, amb la convicció de que acabarà concretant-se en noves maneres de produir energia sense que sigui ni un càstig pel medi ambient ni un càstig per l'economia productiva. I un esforç així, lògicament que no és pot fer des de l'aïllament ni la voluntat individual sola, sinó que s'ha de fer de manera cooperativa i amb el suport de les estructures socials més properes a la ciutadania, com són els Ajuntaments. I si, com és el nostre cas, podem comptar amb el suport de la U.E. per que coincidim en treballar pel respecte a la natura, molt millor per culminar un repte, la democratització de la producció energètica amb el treball cooperatiu.

Jordi Cuyàs i Soler

Coordinador de Projectes Estratègics de l'Ajuntament de Vilafranca

Octubre 2014